

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

EGY ÓRA . . . K 15.—
NEGYED ÉVRE K 45.—
FÉL ÉVRE . . . K 90.—
EGÉSZ ÉVRE . K 180.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

21. és 25. sz. rendelet (kibővítve).

Mi, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságügyi törvénykönyvek 92. és 57. §. II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

elrendeljük:

a Tiszáig elfogják egész területre, mely hadművelési területek tekintetik:

1. Rend elleneszeknek lesznek tekintve:

a) akik rossz akarat nélkül nyilvános helyiségeken, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közhíni, elterjesztési, beszélni fognak bármely módon igaz vagy beképzett híreket, vagy relativ meggyőződéseket a hadművelésről, a csapatmozdulatokról és helyzetekről; a katonai hatóságok rendelkezéseiről, vagy bármely más dolgokról, a román hadseregre vonatkozólag;

b) akik állomásokon, vonatokon találatnak, komoly magindoklás nélkül, vagy tolongani, kiabálni fognak és nem fogják tisztelgetni tartani a rendre vonatkozó kiadott utasításokat;

c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román csapatot;

d) bármely jó akaratú személy, aki levelet vinne, valamint azok, akik mások által elbeszéltek magánleveleket az egyik helyről a másikra szállítani;

e) aki a hadsereg érdekeit szolgáló rendelkezések ellen lép;

f) azok, akik meghatalmazás vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék kizárásával, titokban vagy nyilvánosan, akár katonai parancs helyén, akár nem, történet kiírtott helyiségeket elfoglalnak;

g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget vagy országot;

h) bárki, aki rossz akarat nélkül megmérgez, vagy megfertőz kutakat, forrásokat, bármely folyó vagy álló vizet, valamint bármilyen élelmiszert;

i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket;

j) azok, akik kivonják a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit;

k) azok, akik közbe lépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megzavarják az egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását.

2. Kiszáradt állam szegélyek a

hadművelésben lesznek megbüntetve:

As a), b), c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által, első és utolsó alkalomkor egy évig terjedhető börtönnel és 2000 lei-ig terjedhető pénzbírással lesznek sújtva.

As e), f), g), h), i), j) és k) pontokban foglaltak elleneszekről a hadbíróvizsgálatok által lesznek megvizsgálva és elítélve 3 évig terjedhető börtönnel és 5000 lei-ig terjedhető pénzbírással.

Míg a főt említett tettek közül valamelyik közzététel vagy ártalmi szándékkal lesz végrehajtva, a három alatt már életben lévő törvények szerint lesznek megbüntetve.

3. A rendelet elleneszekről a meghatározást királyi határozatok hadbírók, ténylegesek, — csendőrisztek és bármely katonai rendőrtiszt végzi.

4. E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden közönségen, hadbíróvizsgálatok székelyén, hadbíróvizsgálatok, ténylegeseknél, csendőrisztekén és községházaknál, ki lesz hirdetve doboz által is.

E formák megartását jogszabályilag állapítják meg a katonai rendőrtisztek.

E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a főt említett végrehajtásokkal a csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik a három nap után oszok bűnbe.

5. A 21. és 25. sz. rendelet határozatal, amelyet szintén a parancsnokság adott ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép.

Kiadva Parancsnokságunknál. Nagyszombat, 1919 május hó 13-én.

Erdélyi csapatok főparancsnoka:

Mardarescu tábornok.

Vezérkari főnök:

Pannitzon tábornok.

Ordonanta No. 35.

din 18. Ianuar 1920.

Noi „Comandamentul Trupeilor din Transilvania” pe baza articolului 32 si 57 din titlul 2 aditional Codul Justitiei Militare, Ordonam:

1. Trecerea cu coroane nestampilate peste Tisa, in mod clandestin este interzisa.

2. Trecerea cu coroane nestampilate este ingadnita numai acelora, care au Autorizatia Comandamentului Zonei Militare, in care sa va specifica suma ce se poate introduce, numai pentru plata cerealelor si alimentelor aprobatu pentru Orasul Budapesta, Aceasta autorizatie, va fi vizata la punctul de trecere, si este valabila numai pentru o singura trecere.

3. Contravenientilor, cari vor trece in mod clandestin coroane nestampilate in Zona Militara, li se vor confisca sumele si vor fi pedepsiti cu inchisoare dela o luna pana la un an. Judecarea contravenientilor intra in competinta Pretorului militar.

4. In cazul de se constata, ca contravenientii pe langa ca au trecut in Zona Militara ei coroane nestampilate sa mai face vinovat si de faptul ca au trecut aceste coroane in scop de propoganda, sau pentru alte motive tinand a unelti contrasiguranței Statului, li se vor confisca sumele, iar acestia vor fi trimisi in judecata Curtilor Martiale.

Acesta Ordonanta devine executorie, trei zile libere dela publicarea ei. Comandantul Trupeilor din Transilvania: Generalul Mardarescu.

p. conformitate
Seful Biroului Informatii
Diviza 20
Locotinentul Zegreanu M.

35. sz. Rendelet.

1920. január 13.

Mi „Az Erdély Csapatok Parancsnoksága” a katonai büntető törvénykönyv a 32. §. és 57. §. alapján elrendeljük a következőket:

1. A Tiszán átkelni titokban lebélyezettlen koronákkal szigorúan el van tiltva.

2. Lebélyezettlen koronákkal csak azoknak van megengedve, akik erre engedélyt kapnak a „Katonai Zóna Parancsnokságtól”, amely igazolványban meg van jelölve, az összeg, amellyel meg lesznek fizetve, a Budapest város részére engedélyezett élelmiszerek. Ezek az igazolványok az „átkeelési helyen” lattamozva lesznek és csakis egy átkeelésre érvényesek.

3. Akik ez ellen vétkeznek és akik lebélyezettlen pénzt hoznak a katonailag megszállott területre, 1 hónaptól egy évig terjedő elzárással lesznek büntetve, — és a pénz tőlük elko-

botatlik. — Az átkeelés joga a katonai bíróságot (Pretoralust) illeti.

4. Abban az esetben, hogyha az nyerne megállapítást, hogy nemcsak hogy lebélyezettlen pénzt hoztak át engedély nélkül, hanem ez által titkos propagandát szolgálnak, vagy bármilyen más, ami az állam biztonsága ellen igényül, a pénztől el lesz kobozva és az ügyök a „Hadbírószékhez” lesz átadva.

E rendelet hatályba lép a kihirdetés után 3 nap múlva.

Az erdélyi csapatok parancsnoka:

Mardarescu, tábornok.

A fordítás hitelesül:

M. Zegreanu, főhadnagy

0. hadosztály információs

iroda főnöke.

Azon személyek, akik kemény híreket terjesztenek, az érvényben lévő rendeletek értelmében szigorúan büntetve lesznek.

Folytatólagos felhívás.

A katonailag megszállott terület parancsnokságának rendelete folytán felszólított alant írottakat, hogy a Piac-utca 41. sz. alatt I. emelet tetti hadbírósnál tárgyaláson 251 től 300-ig január hó 17-én minden nap d. e. 10 órakor személyesen jelenjenek meg, ellenkező esetben elővezetnek és meg nem jelenésük miatt külön büntetéssel lesznek sújtva.

Január hó 17.

- 251. Menyhért József Szegő-u. 5., 252. Sappel Béla Gólya-u. 4., 253. Bugi Endre Ekválor-u. 6., 254. Tóth István Varga-u. 45., 255. Kánya Lajos János-u. 98., 256. Uszka János Hortobágyi-u. 13., 257. Nagy Sámuel Timar-u. 40., 258. Nagy Imre Pesti-u. 75., 259. Molnár Mihály Nyugoti-u. 34., 260. Igldy Kálmán Apafi-u. 28., 261. Munkási Ferenc Mihály-u. 62., 262. Szabó Imre Garai-u. 18., 263. Nagy Sándor Maróthy György-u. 13., 264. Tonheiszler Elemér Kossuth-u. 20., 265. Kubinyi Mihály Báross-u. 1., 266. Szócs Lajos Rigó-u. 17., 267. Nagy János Hadházi-u. 7., 268. Kiss István Hadházi-u. 37., 269. Kiss Lajos Mikos Kelemen-u. 23., 270. Kulcsár Sándor Klapka-u. 26., 271. B. Nagy Gábor Batthyány-u. 3., 272. Ambrósy János Nap-u. 6., 273. Székely Ferenc Mikos Kelemen u.

33., 274. Dörfler János Kandi-u. 14., 275. Pápai Sándor Nyil-u. 111., 276. Szűcs Ferenc Gyöngyvirág-u. 8., 277. Simsn Antal Kut-u. 6., 288. Kiss Sándor Ujvárosi-u. 37., 279. Erdel János. 280. Fekete Béla, 281. Nagy Béla, 282. Ifj. Mois Mihály Timár u. 38., 283. Fekete László Homok-u. 84., 284. Materai Károly Hajó-u. 14., 285. dr. Szalai Lajos Hortobágy-u. 13., 286. Nercs Károly Bocskai-tér 4., 287. dr. Lengyel Károly, 288. Bacsó Pál Szent-Anna-u. 45., 289. Paulovics Pál Sréchenyi-u. 23., 290. Fldruss József Arany János-u. 57., 291. dr. Szankó Gyula Keleti u. 9., 292. Kuszter Imre, 293. Papp Antal Király Ferenc u. 92., 294. Bordács Károly Pereszlai-u. 46., 295. Kovács István Ajtó-u. 10., 296. Szabó Gyula Nap-u. 2., 297. Veres József Domabídi-u. 6., 298. Bevényi Gábor Burgondia-u. 16., 299. Pilióts Géza Hunyadi-u. 24., 300. Csuk Lajos Péterfia-utca 42.

Debreczen, 1920 január hó 12.

Rendőrfőkapitány.

Clemenceau vagy Deschanel

A francia elnökválasztás

A képviselőház és a szenátus január hó 17-én nemzetgyűlésre ülnek össze Versaillesben a francia köztársaság elnökének megválasztása céljából. Így határozott a kedd délelőtti tartott minisztertanács. A Petit Journal a következő értesítéseket adja a Clemenceau megválasztásának eshetőségeiről.

Ez idő szerint a miniszterelnök még nincsen jelölve, de bizonyosra vehető, hogy a választást közvetlenül megelőzőleg a politikai csoportok el fogják küldeni megbízottaitat hozzá és tudni adják neki, hogy reá szavaznak.

Clemenceau megválasztása közötti körülmények között történe. Az elnök nem tartozik többé a parlamenthez. Elhatározta, hogy nem fogja megújítani mandátumát.

Harmadikban történe a harmadik köztársaság proklamálása óta, hogy az állam fejt nem a parlamentből veszik. A korábbi elnökök az egy Mac-Manon táborok kivételével szenátorok, vagy képviselők voltak. Érdekes megállapítani — teszi hozzá a Petit Parisien — hogy a köztársaság tizedik elnöke, Poincaré utódja, a legfőbb állami méltóságot február 18-án, tehát pontosan negyvenkét évre azután foglalja el, hogy a harmadik köztársaság első elnökét: Thiers Adolfit megválasztották. Ez utóbbinak választása ugyanis 1871 február 17-én történt.

Mint hogy Clemenceaunak nincsen felesége, aki az Elysébebi társadalmi kötelességeket végrehajtsa, a miniszterelnök ugyanis özevgy ember, megválasztása esetén Clemenceau valószínűleg leányának, Jacquemaire asszonynak segítségéhez folyamodna, aki jól ismert francia írónő. Ha azonban Clemenceau visszautasítja, hogy Franciaország

első hivatalnoká legyen, majd nem bizonyos, hogy Poincaré utódja Deschanel, a képviselőház első elnöke lesz.

Még nem bizonyos, hogy az Elysée elhagyása után Poincaré a magánéletbe vonul-e, vagy újból politikai tevékenységet kezd.

Még nincs kész a magyar békeszerződés

Amerikával külön békét kötünk?

Bukarast, jan. 16. A Romania Noua jelenté Lyonból: A magyar béke delegáció már Párisba érkezett.

A magyar delegációnak tudnia kell, hogy szükséges-e Amerikával külön békét kötni, vagy sem?

(Az amerikai különbete kérdése azért merült fel, mert a magyar béke delegáció elladulása után tették meg az Egyesült Államok azt a kijelentést, hogy a békekonzferenciától távol maradnak.)

Páris, jan. 16. A »Brooklyn Eagle« párisi tudósítója jelenti lapjának: **Jó forrásból szerzett értesülés szerint a magyar békeszerződésnek hat fontosabb kérdése elődöntetlen még.**

A képviselő választások.

Paktum-tárgyalások a kigazdák és a keresztény pártok között

Budapest, jan 16. A választási készülődések sorában nagy érdeklődésre tart számot az a paktumtárgyalás, amely már napok óta folyik a keresztény blokk két pártja: a keresztény nemzeti egyesülés és az országos földműves és kigazda-párt között. Mindkét párt bizottságot küldött ki és pedig az egyesülés pártja Haller István minisztert, Ernst Sándor praediktust, Balogh Ferencet, Tassler Bélát, Hosszu István, Anka Jánost és Fráhwirt Mátyást delegálta, a kigazdapárt pedig Mayer János államiúrkart, Szilassy Zoltánt, Lukowich Aladart, Berky Gyula dr.-t, Kovács I. István dr.-t, Schlandl Károly dr.-t és jogyzöknyvvezetőnek Ráth dr. partitükart.

A tárgyalások folyamán mindkét párt megállapította a megköveteléseit, amelyek kezdetben meglehetősen távol állottak egymástól, később azonban kölcsönös jóakarattal megtörtént a közeledés.

A döntő értesziet a napokban lesz és ezzel a tárgyalásokat be-

fejezik. Beavatott forrás szerint kétségtelen, hogy néhány kérdésben meg fognak egyezni és ezzel meg lesz a béke a két párt között azon az alapon, hogy a kontroverz kérdések nagyobb részét nyitva hagyják. A keresztény nemzeti egyesülés pártja azt hiszi, hogy mindössze csupán hbrminc kérdésben, tehát a kerületek számának csak elenyésző kisebb részében fognak megegyezni oly módon, hogy ezekben nem állítanak egymásnak ellenjelöltet, míg az összes többi kerületben szabad harc lesz.

A kigazdákknak egyik névzetes kívánsága az volt, hogy a miniszterek csupán régi, közismert kerületeikben lépjenek fel, ezt a kívánságot azonban a másik párt nem hajlandó teljesíteni és valószínű, hogy az egyesülés pártjához tartozó miniszterek tovább is megtartják összes eddigi jelöltségeiket.

Itt jegyezzük fel, hogy a kigazdapárt a hét folyamán több nagyobb alföldi városban tart választási gyűléseket, amelyeken nagyváradi Szabó István közéletvezető miniszter is részt vesz, így Czegléden és Szolnokon.

A keresztény nemzeti egyesülés pártjának legutóbbi választmányi ülésén Haller István kultuszminiszter és mások felszólalása után azonban úgy döntöttek, hogy tovább is súlyi helyeznek a másik párttal való jó viszonyra és azért törekednek a pártközi béke megővására.

Mint értesülünk, Sárospatakon jelölték Windischgrätz Lajos volt minisztert.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztettek, az érvényben levő rendeletek értelmében szigorúan büntetettek.

Rendelet.

Elrendeli a ténparancsnokság, hogy lakosadók a román tisztek érkezését, valamint eltávozását a következők terhe alatt fenti parancsnokságnál 12 órán belül bejelenteni tartoznak.

Ténparancsnokság

Világnyszereléseket és javításokat
szakszerűen készít
Weisz Henrik
szerszámokkal valóban.
Iroda: Petőfi-tér 7. szám.
Szerelési osztály: Jánosvárosi, Verhőzy-utca 8. szám

Hét embert meggyilkoltatott egy törvénytörző bíró

A szolnoki vádbiztos a vádlottak padján

Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvénytörző Stecker Antal dr. kuriai bíró elnökése alatt működő tanácsa ma kezdte meg tárgyalni Márton Ferenc dr. szolnoki törvénytörző bíró bűnügyét. A törvénytörző bíró odaadta magát a proletárdiktatura randszerének és vádbiztos lett. Megszervezte a szolnoki forradalmi törvénytörzők s március 31-én halálra ítéltette Balázs Gergely és Márkus István szolnoki lakosokat zsarolás bűntette címén. Három napra rá Jászókszállásra utazott, ahol Gedei László, Bobak Imre és Torpa Balázs meggyilkolását rendezte el, az elölt rablással, az utóbbi zeitöt szándékos emberölés bűntettének kísérletével vádolta. Innen Fegyverekre indult, közben azonban Szolnokon megölette László József törvénytörző lakost, akit szándékos emberölés bűntettének címén ítéltetett el. Fegyvereken Szikra Jánost testi sértés bűntette miatt ítélté halálra.

Márton valósággal vérszopó volt, az ítéletek kimondása után rögtön intézkedett, hogy a háterek kéznél legyenek. Vádat emelt ellene az államügyészség még négy rendbeli személyes szabadság megsértésének bűntette miatt is; a vörös bíró ugyanis Gránitz Rezsőt, a Szolnoki Iparfejlesztő Részvénytársaság ügyvezető igazgatóját három hónapi fegháza ítélté, mert a társaság autóját kénással szolgaltatta be. Seidler József szolnoki mathakereskedőt tíz évi fegháza ítélté, mert a vágómarha kilóján 1 korona 50 fillért nyert. Götler József szolnoki kereskedőre egy évi börtönbűntetést ítélté, mert a tojássért nem pénzzel, hanem doháanyal fizetett. Szekerus Béla kereskedőt két évi fegházzal sújtotta, mert a kommunisták házkutatást tartottak nála és néhány pár harisnyát találtak.

Stecker elnök a tárgyalás megajlása után kihajlatta a vádlottat, aki eladta, hogy nem érzi magát bűnösnek. Amikor kitört a proletárdiktatura, a szolnoki bírák, akik között ő is volt, gyűlést tartottak és ezen a gyűlésen tudta meg, hogy a tanácsköztársaság a bírák munkájára nem reflexál.

Erre nagyon sikeredett, közbeszóit, hogy munkát adjanak, mert a bíráknak is élni kell. Nehány nap múlva bebírtak a forradalmi törvénytörzők és itt értesítették, hogy vádbiztosnak terjesztették fel. Ez az értesítés annyira megdöbbenette, hogy válaszolni sem tudott.

A környéken akkor a legteljesebb anarchia uralkodott, mindenánsa foztegetás híre érkezett e azt az utasítást kapták, hogy igen szigorú büntetéseket szabjanak ki s még a legkisebb bűnökre is halálbüntetést mérjenek. O mindegy egyes alkalm-

Zsebnaptár az 1920. évre adóügyi tájékoztatással, gazdalkodók, kereskedők és iparosok részére. Ára 6 korona. Kapható: minden könyvkereskedőnél.

mai azon igyekezett, hogy minél enyhébb feltételeket hozzanak és sebsem törekedett arra, hogy embereket balálra ítéljenek.

Lady Astor sikerei az angol parlamentben

Angliában minden gyermek kap tejet

London, január 16. Lady Astor egészen új szellemet vitt be az angol parlament vitáiba. A száraz politikai, nemzetközi és más megszokott kérdések között egyszerre csak szerepelni kezdenek a tejkérdés, a cukor, a terhes anyák kérdése, a kisgyermek, árvaházak és műhelyek ügyei. Mindez Lady Astor érdeme.

A francia sajtó nem állhatja meg, hogy ne írjon arról, mi lenne, ha a francia parlamentbe is bekerülne egy asszony. Bizonyos, hogy a francia nők az anyaság előlítését, a toillettesebb politikai kérdéseket sem hagynák érintetlenül, de a legkevésbé sem érdekelné őket az a sok életbevágó probléma, ami lady Astort foglalkoztatja.

Lady Astorról kiderült, hogy nagyszerű parlamenti debatter. Megkérte az angol kormányt, ösztönöz és becsületesen feleljen: akarja-e Angliát erősnek és nagyra látni és akarja-e, hogy Angliát ép, erős fluk védjék meg egy esetleges támadás ellen. A kormány persze igennel felelt.

— Ugy? — kérdezte Lady Astor, hát akkor a kormány mit tett a tejkérdésben? Van-e fogalma a tisztelt képviselőnek és a még tiszteltesebb kormányának arról, hogy azok a katonák, akiket a háború alatt elszakított anyáktól elválasztották, és van-e annyi elemi orvosi tudása, amennyit az ötéves kora minden anyák belenevel, hogy kellő tejlel ellátsanak? Mit gondol a kormány, eleget-e egy ország népességének jólétéhez, hogy az emésztésből agkori nyugdíjakkal, hadárva és hadiövezetek éhbereivel kárpótolja a háború szenvedéseit? Vajon a jövő háborút hogyan vívnák meg, ha a mai gyerekekről nem gondoskodnak?

A honnya teljesen szorította a kormányt. A végén belátta, hogy itt olyan anya beszél, akinek gyermekszerelete az igazi hazaszeretet.

Lady Astor javaslatára a kormány kötelezte a közönségi hatóságokat, hogy megfelelő részben járuljanak hozzá saját megterhelésekkel is a tejkérdés megoldásához és ha másképp nem lehet az árak leszállítását elérni, felében viseljék a költségeket. Nem szabad Angliában egyetlen gyermeknek sem lennie, aki nem juttatott tejjel. (Journal des Débats.)

Azok, akik hamis híreket terjesztenek, az országban levő rendeletet értelmében szigorúan büntöztetnek.

Új rendszer az árdragítás megszüntetésére

Nincs többé maximális ár — Kötelező árjegyzékek — Az iparigazgatók ellenőrzése — Hogyan védhetik a fogyasztók a saját érdekeiket?

A tisztességes kereskedelmet egyre jobban megbérlő láncokereskedelem, az általános forgalmi és szállítási nehézségek, az árhány és mind ezekhez még az erkölcsöknek a háború alatt tapasztalt megváltozása, a gyors meggyarodás vágyának elhajlása a fogyasztó közönségre egyre elviselhetetlenebb terheket ró. A közhatalóságok intézkedéseivel feleltetéseknél bizonyultak a fogyasztók megvédésében és különösen eredménytelen maradt az az országos intézkedés, mely a közlogyasztási cikkek árát maximalizálta. Köztudomású tény, hogy az az árucikk, amelynek árát a hatóság maximalizálta, azonnal eljut a piacra, láncosok kezébe kerül és dugaru lelt találja.

Annak idején, amikor a forgalmi viszonyok még kielégítőek voltak, még lehetett bizonyos irányelveket alapul venni az árak hatósági megállapításánál, mert a beszerzési lehetőségek körülbelül egyformák voltak, a felmerült költségekben sem mutatkoztak lényeges különbségek és így a hatóság általánosságban véve egyaránt figyelembe vette egy a fogyasztók, mint az eladók érdekeit.

Ma azonban egészen más a helyzet, mert ugyanazon cikke vonatkozásán is egészen mások a beszerzési lehetőségek és költségek a különböző kereskedőknél. A beszerzési, forgalmi és szállítási nehézségek teljesen egyenlőtlen az áruforgalmi viszonyokat, a talánosításra teljen egyetlen árucikk sem alkalmas a mai viszonyok között. Éppen Debrecenben, egy adott esetben kifolyólag rendőrhatalósági vizsgálat alapította meg, hogy egy olyan elsőrangú közönségi cikk, mint a só, az indító állományban jóformán naponta más és más áron kapható, egyik napra 3 korona, a másikon 3 70 korona, a harmadikon 3 20 korona volt az ára. A kereskedők tehát, időrendesen vételenségek szerint teljesen különböző áron vásárolták a sót, nincs tehát olyan áru, amelyen a hatóság beindulhat a só maximalis árának megállapításánál a debreceni piacon, mert vagy megkárosítja az egyik kereskedőt, vagy illegitim nyereséghez jutja a másikat hatósági segédlettel.

Az a tény tehát, hogy a maximális ár megállapítása ellentéti az árut a piacra, továbbá, hogy ma nem található olyan általános alap, amelyből kiadulna, egységes hatósági árakat lehetne megállapítani, szükségessé tette

a maximális árak rendszerének teljes elvetését.

Ez a gondolatmenet és ez az elhatározás tesz jelen őst a közellátási tanács és az árvizsgálóbizottság által kiküldött közös bizottság legutóbb tartott ankét-

jét. Az ankénten részvevők a közellátási tanács részéről: Zöld József tb. tanácsnok, Schwartz Vilmos és Lukács Andor, a közellátási hivataligazgató, Vársáry István dr. és Reitz János, a közellátási tanács tagjai; az árvizsgáló bizottság részéről: Kazinczy Gábor, Jakab Antal, ifj. Kardos László és Davidházy Kálmán. A rendőrséget Roostás István főkapitány, a kereskedelmi- és iparkamarát Falik Lajos alelnök és Radó Rezső dr. titkár képviselte.

Az anketen Zöld József tb. tanácsnok terjesztette elő javaslatot részint az arumaximalis rendszernek megszüntetéséről, részint a szükséges új intézkedésekről, amelyek ha a fogyasztók érdekeinek teljes megvédését nem is eredményezhetik, a minthogy ez csakis a kereseti és kínálási viszonyok újbóli normalizációja esetén érhető el, de legalább az emberileg lehető és az adott viszonyok között legmegfelelőbbnek mutakozó védelmet nyújthatnak a fogyasztó közönségnek.

Az anketi részvevői behatóan megvitatták az előterjesztést és végére természetesen a következő irányelvekben állapodtak meg:

Az összes kereskedők és ipari műhelyek kötelesek összes árucikk-

árjegyzéket

készíteni és az árjegyzéket két példányban az árvizsgáló bizottság elé terjeszteni. Az egyik árjegyzéket jóváhagyás után visszakapja és köteles az árjegyzéket az elv helyiségében feltéve helyre kifüggeszteni.

A visszatartott árjegyzékek közül a bizottság statisztikát állít össze, amely világosan mutatja, hogy ugyanazon árucikk a különböző eladóknál milyen áron kapható. Ez a statisztika első ratelintésre megmutatja, melyik eladó alapított meg az általánosnál felülébe eltérő árat és ebben az esetben a bizottság nyomban vizsgálatot rendel el és jogtalan nyereszkesedés megállapítása esetén elcsorban is kiközösíti az árut, ezenkívül az eladóval szemben a rendőrség is a legszigorúbban fog eljárni.

Ezenkívül

ad hoc bizottságok

alakulnak, amelyek a statisztika alapján sorra veszik a kereskedőket és iparosokat, kötelezik őket számaik, okmányaik bemutatására és készleteik feltárására. Ezek a vizgélók megállapítják, hogy az illető eladó az eladási árakat a tisztességes kereskedelem elve alapján állapította-e meg és a gazdasági áru nem mutat-e a tisztességes polgári hasznot meghaladó nyereszkesedést.

Az árvizsgáló bizottság ezen-

panaszíredát

létesít, ahol a fogyasztó közönség panaszait jegyzőkönyvbe foglalják és a szükséges lépéseket megteszik. A fogyasztó közönségnek ugyanis az árjegyzékek kötelező kifüggesztése nemcsak arra ad módot és alkalmat, hogy ott vásároljon, ahol olcsóbban vásárolhat, hanem arra is, hogy az árjegyzékek összehasonlítása alapján illetékes helyen bepanaszolja azt az eladót, aki a többi eladókhoz viszonyítva indokolatlanul magas árakat állapít meg!

Altalában a legközelebbi jövőben foganatosítandó intézkedésekre erősen számítanak abban a reményben, hogy a fogyasztó közönség részemél már arra, hogy nagyon sok tekintetben éppen a fogyasztók közönyösége volt az oka az árak indokolatlan emelkedésének. Ha a fogyasztók minden tapasztalt visszaélést bejelentenek illetékes helyen, akkor a hatóságok módjában van, hogy minél több visszaélést orvosoljon, érélyes intézkedéseket foganatosítson és a százfejt árdragítást is nem is pusztítja el, de legalább fejének nagyrészét tagja.

A rendőrhatalóság mindezen felül állandóan ellenőrizni fogja

az iparendelőlyek

kezelését. Egyrészt sürű raziakkal igyekeznek odahatni, hogy iparendelőly nélkül senki közlogyasztási cikkek forgalombahozatalával ne foglalkozhassék, valamint, hogy az iparendelőlyel bírók csak olyan cikkek forgalombahozatalával foglalkozhassanak, amelyek engedélyük őket teljogosítja.

Az anketen az a vélemény alakult ki, hogy az árjegyzékek kötelező kifüggesztése újul az egészséges versenyt fogja életrekelteni, mert a közönségnek módot ad arra, hogy az olcsóbb bevásárlási forrást keresse föl, másrészt módot ad arra, hogy a tisztességes legitím kereskedelem dikálja az árakat, mert kétségtelenül a tisztességes kereskedők árjegyzékei lesznek mervadók a piacon.

Az anketi elvi határozatait megfelelő formájú

szabályrendelet

fogja megvalósítani. Ezt a szabályrendeletet főispáni jóváhagyás után kellő formában meghirdeték és a meghirdetés napján elvibe is lép az áruforgalom, illetve a fogyasztói ár szabályozásának új rendje.

Ugy értesülünk, hogy a tisztességes, legitím kereskedők a legnagyobb örömmel vették tudomásul a tervezett új intézkedéseket és készségesen ajánlataik föl támogatásukat az új rendszernek. Remélhető, hogy ezáltal a fogyasztó közönség is jobban fogja spóli a saját érdekeit, mint a múltban és készséggel siet a hatósági szervek támogatására abban a munkában, amely kizárólag a fogyasztók érdekeit szolgálja.

Cipők a legjobb és legjobban kivitelben készen és méret után. Lack, bagaria, sevro és box bőrből legolcsóbban beszerezhetők

GRÜNWALD cipőüzeme
Kölcsházánál, Debrecenben
(Kölcsházánál, Debrecenben)

A debreceni gazdasági akadémián a karácsony óta szünetelő előadások február hó 4 én újra megkezdődnek.

Férfi kalapok, valódi nyulszőr, divatos színben árkerék Frank Imrénél, Piac-u. 43.

Stangel fogbetegnek Kazinczy-u. 6. december 14-én csak d. u. 2-5-ig rendel.

Női felöltők, kosztümök Komló Diavatházban, megyeház mellett.

Hegedű hurok és felszerelések, citera hurok Gárdos zeneműkereskedésében püspöki palota. Vidéki kereskedőknek árengedmény.

Ruha gallérok minden színben és kítűző szabású férfi fehér neműek Frank Imrénél, Piac-utca 43.

Sándor Aladár és fivére fogászati és fogtechnikai laboratórium Széchenyi-utca 23.

Villamos szabmába való lekömalkáltabb munkákat készít és javít Földvári elektrotechnikai vállalat Széchenyi-utca 55.

Ellenért legjobban szabású férfi fehérneműek Frank Edénél, vármegyeház mellett.

Férfi velour és filéz kislap-udonságok Frank Edénél, vármegyeház mellett.

National pénztárgépet 999 koronáért keresek megvételre. Esetleg részletem mellett adok cserébe egy 99 koronás national pénztárgépet. Ullmann Salamon fűszer és esemege nagykereskedése Piac-utca 69.

FOGASZATI MŰTEREM Schuster Ferenc Városliget u. 2. szám alatt.

SZINHÁZ

A SZINHÁZAL MŰSORA Csokonai-színház

Szombat: Délután: Lili operett. Este: C) bélet. Koldus gróf, operett.

Vasárnap: Délután: Leár király, dráma. Este: Koldus gróf, operett.

Vigaszínház Szombat: Piros bugyeláris, népszínmű. Vasárnap: Délután: Lili, operett. Este: Piros bugyeláris, népszínmű.

A színházi iroda hírei: Koldus gróf operettel nagy sikert aratott az énekes személyzet. Ma van műsora a Csokonai-színházban. — Piros bugyeláris, a legzsebb népszínmű, ma játsszák a Vigaszínházban. — Ma délután Honthy Hanna játszik a Lili operettben. Mérsékeit helyszínről a Csokonai-színházban kerül színpadra. — Leár király mérsékeit helyszínről vasárnap kerül színpadra a Csokonai-színházban. — Bohém szerelem Rényi-Liszt operettjének bemutatója hétfőn a Vigaszínházban.

Robo, a divathírály bámulatos mutatványai az Arany Bika mozivarietéban.

Asz ember, fantasztikus dráma 4 felvonásban. Bemutatja az Uránia ma és holnap vasárnap. Előadások 6 és 8 órákor.

Fehér család műsor az Arany Bika mozivarietéban.

A szépség, művész-dráma 4 felvonásban az Apolloban.

SPORT

A DKASE. vezetősége ez-úton felkéri tagjait hogy 1920. évi tagdíjat Bogen József tagársnak nyújtva ellenében kifizetni sziveskedjenek.

Arany személyek, akik az elmúlt években teljesítek, az érvényben levő rendelkezések értelmében díjazásukra büntetetlenek.

MEGJELENT

A MAGYAR NAPTÁR

1920 ÉVRE

ÁRA 10 KORONA

10% FELÁR

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSSEN

Lindenfeld J. Jenő fűszer- és rövidáru nagykereskedő, Degenfeld-tér 7. szám.

Figyelmébe ajánlja viszonteladónak a nagy választékban újonnan érkezett rövid és norisbergi árukat, valamint papirszákokat minden nagyságban :: :: ::

Van szerencsém értesíteni a fizetett közönséget, hogy Weisz Kálmán úrral társulva, Bethlen-u. 12. sz. száját hárszomban

sütődét

nyitottam. Sütéseket elfogadok reggel 8, 11, délután 2 órákor. Ugyanazon kőser sütéseket és főzéseket is nagy gondjal készítek. Tisztelettel **HOLHOS JÓZSEFNÉ.**

Friss Gerbeaud és Manner desszertek, csokoládé, cacao, cukorka, tea és sardínia :: állandóan kapható ::

Burg Samuel fűszer- és esemegeszéketben, Kossuth utca 19. Csokonai színházzal szemben.

JÉGSZÓDA, la. háziszappan, szappanfőző szóda, és mindenféle fűszer, gyarmatarúk legelőnyösebben beszerezhetők

Gyémánt Géza és Tsa fűszer- és esemegeszéketben, Debreczen, Piac-utca 58. szám.

APRO HIRDETÉSSEL

POSTA. Izr. géplakatost keresek leányomnak. Hozománya 36 év óta jól menő műhely, lakás és hutor. Választ „Havasok alján” jelígre a kiadóba kérek.

Egy fiatal leány 35-40 év körüli feltétlenül uri ember ösmeretségét keresi. Leveleket „Kellemes barátság” jelígre kérek.

„Diszkrét” jelígre levelem, kérem sürgősen átvenni.

VÉTEL. Veszek és adok mindenféle ékszert, aranyat, ezüstöt és drága követet. Krámer József, József kir. beregencs 8.

Szépirodalmi könyveket jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóban.

ELADÁS. Eladó papírszárógépműlyítőgép. Értekezhetni lehet felek utca 26. sz. alatt.

Eladó a Sámsoni uton a Bójer-féle nagy ház mellett 3000 négyszöglet telek föld. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

KERESLET. Aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas árban veszek Schiffmann ékszerész, Piac-utca 67. sz.

Különbejárato buntovozott szobát keresnélén főtisztviselő Ajánlatok Vasbátorgyárba in tüzendők.

Használt tizedes és asztali mérleget keresek megvételre Neumann, Bathányi-u. 2. sz.

Tanulóleányok nyomdánkban és könyvkötészetünkben azonnal felvétnek.

VEGYÉS. Román nyelvre írunk és fordítunk bármiféle kérvényeket Ogonovsky és Gabányi, Kossuth utca 11., dr. Balloy iroda.

Singer varrógépeket legjobban javít Kezler A műszerész, Széchenyi-utca 1.

Igazolványba való főnyelvének kívántra t perc alatt elkészülnek Varsenyiműterem, Csillag utca 16.

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok. Halmoyits, Piac-utca 20. sz.

Birtok mindenféle megerem nagyerdőnél kívántra parcellákban is felesbe kiadó (benne lakhat) déltánonként Koulósi ut 16., Sestakertben.

Román nyelven kérvényeket készít Schwaiz, Széchenyi-u. 31.

Buntovozott szoba 1-2 személyre esetleg teljes ellátással azonnal kapható. Cím a kiadóban.

Polgári és elemi iskolai tanulókat előkészítik és korreptálok. Zongorában kezdőknek pontos oktatást nyújtok. Cím a kiadóhivatalban.

Rövid pár nap alatt elfogyott a kiadásunkban rendkívül nagy mennyiségben megjelent

ELŐJEGYZÉSI NAPTÁR

AZ 1920. ÉVRE.

A minden oldalról megnyilvánult nagy érdeklődésre tekintettel, a nehéz előállítási viszonyok dacára, ezen naptárak újabb kiadását határoztuk el, miért is kérjük a viszonteladással foglalkozó cégeket, hogy megrendeléseiket a lehető legrövidebb időn belül hozzánk eljuttatni sziveskedjenek, mivel a naptárakat most már csak korlátolt mennyiségben állítjuk elő. A rendeléseket beérkezés sorrendjében intézzük el. Megrendelhető **HEGEDÜS ÉS SANDOR** irodalmi és nyomdai részvényársaság, könyvkereskedésben és lapunk kiadóhivatalában.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy **Tüzifa** telepeimet Miklós-utca végén Szoboszlói-ut 1. szám alatt megnyitottam, ajánlok tölgy- és akácfaát önkénti és aprítva bárhon szállítva legolcsóbb napitárak mellett. Pontos mérlegelésért és kiszállításért felelősséget vállalok. Kereskedőknek és szállításoknak előnyös á. Rendeléseket felvesszék Piac-utca 58. II. em. 36. ajtó és telepeimen. Szives támogatást kér **Polyánszky Örszét** tüzifa kereskedő.

Ház eladó !! Nyugati-utca 32. Értekezni: **ÖHLBAUM** iroda, Piac-utca 75. szám

Az időny előrehaladottsága miatt

	Kor.
120 cm. széles papitakelme métere	125
30 cm. mosott Schifflon	30
1 pár férfi zokni	13
1 pár Flor harisnya dupla talppal	55
1 drb himzett zsebkendő	8
1 drb férfi ing, fehér	115
1 drb francia hosszú alsónadrág	180

Kapható **BRÜLLERNÓ** divatházában, Piac-utca 29. (Vasárnaponként szomban) Főfi- és nő vászongallér K. 3.

VARGAFÁT pékek és kereskedők vagonszámra kaphatnak Bethlen-u. 23. sz. alatt.

nyomatott Hegedűs és Sandor irodalmi és nyomdai részvényársaság Debreczen, Piac-utca 49.